

Notitie: Verzoek voorschriften goede werking luchtwasser

Gilze, 03-11-2023

Kenmerk: NV/04154.E059 /

De afgelopen jaren zijn meerdere gerechtelijke uitspraken gedaan over de werking van emissiearme stalsystemen in het algemeen. In de uitspraken van de Raad van State over emissiearme stalsystemen (o.a. ECLI:NL:RVS:2022:2557) oordeelt de Afdeling dat uit twee wetenschappelijke onderzoeken blijkt dat de ammoniakemissie uit emissiearme stallen waarschijnlijk hoger is dan waarvan de emissiefactoren uit de Rav uitgaan. Hierbij wordt verwezen naar het CBS-rapport 'Stikstofverlies uit opgeslagen mest' en het advies van de Commissie Deskundigen Meststoffenwet (CDM) hierover aan het ministerie van LNV. In het CBS-rapport staat in zijn algemeenheid dat de veronderstelde effectiviteit van emissiearme huisvesting vermoedelijk wordt overschat. Deze conclusie ontleend het CBS voornamelijk aan het gegeven dat de hoeveelheid stikstof in de mest uit emissiearme stallen niet significant hoger is dan in mest uit traditionele stallen. Voor luchtwassers kan de effectiviteit echter niet op deze wijze worden vastgesteld. Een luchtwasser is immers een zgn. end-of-pipe-techniek, waarmee uit de mest geëmitteerde ammoniak wordt afgevangen; de stikstof is daarbij dus al uit de mest verdwenen, en dus zal de mestsamenstelling niet verschillen met die van stallen zonder emissiearme systemen. Het CDM-advies komt tot dezelfde bevindingen ten aanzien van luchtwassers.

De afgelopen jaren zijn enkele uitspraken door Rechtbanken gedaan, waarvan er een aantal betrekking hadden op Wnb-vergunningen met luchtwassers. In de diverse uitspraken wordt verwezen naar een aantal onderzoeksrapporten, waaronder:

- Evaluatie geurverwijdering door luchtwassersystemen bij stallen Deel 2: Steekproef rendement luchtwassers in de praktijk (WUR, maart 2018);
- Metingen aan twee biologische combiluchtwassers door twee geurlaboratoria (WUR, juni 2019);
- Onderzoek naar verbeterpunten voor combi-luchtwassers in de praktijk (WUR, november 2021).

In de uitspraak van de Rechtbank Oost-Brabant d.d. 11 januari 2022 (ECLI:NL:RBOBR:2022:21) oordeelt de rechtbank dat zij in deze rapporten geen aanleiding ziet voor het oordeel dat de emissiefactoren in de (bijlage 1 bij de) Rav wat betreft dit luchtwassersysteem dan wel voor andere luchtwassersystemen in de RAV in zijn algemeenheid niet realistisch zijn. Het is echter niet zeker of een biologische combiluchtwasser in iedere stal op dezelfde wijze zal presteren en zal blijven presteren. De daadwerkelijke prestaties van de biologische combiluchtwasser hangen af van het onderwerp, het onderhoud en het gebruik van het stalsysteem in het afzonderlijke bedrijf. Met de aanbevelingen uit het WUR-rapport van november 2021 kan een rendement van 85% ammoniak emissiereductie behaald worden. Door de aanbevelingen uit het WUR-rapport in vergunningvoorschriften te borgen, kan een goede werking van het luchtwassersysteem gewaarborgd worden.

De aanbevelingen uit het hiervoor genoemde WUR-rapport van november 2021 kunnen worden vertaald naar de volgende voorschriften:

- Voorafgaand aan het ingebruikname van het luchtwassersysteem moet door of namens het bevoegd gezag gecontroleerd worden of het systeem overeenkomstig de stalsysteembeschrijving is uitgevoerd.
- Minimaal 1x per week dient de installatie door exploitant visueel gecontroleerd te worden. Hierbij moeten tenminste de volgende aspecten gecontroleerd worden:
 - o Controle of sproeiers verstopt zijn;

- Controle van de pH en EC op het moment van controle.

De bevindingen van deze controles moeten worden genoteerd in een logboek. Indien bij de controle afwijkingen worden geconstateerd, dan dient direct actie ondernomen te worden om deze afwijking te verhelpen.

- Tenminste 2 keer per jaar dient onderhoud uitgevoerd te worden aan de volledige luchtwasininstallatie.
- De pH- en EC-meter in de luchtwasser dienen ieder half jaar gecontroleerd te worden met bijvoorbeeld een handmeter, zodat mogelijke afwijkingen in de sensoren worden geconstateerd. Ook moet op dat moment de pH van het waswater onder het waspakket worden gemeten, teneinde te controleren of de pH in het gehele watercircuit binnen de range blijft. Indien afwijkingen worden geconstateerd, dan dient de betreffende sensor gekalibreerd te worden, of vervangen indien noodzakelijk.
- Tenminste 2 keer per jaar dient het waswater onderzocht te worden. De samenstelling van het waswater wordt hierbij door een laboratorium geanalyseerd, over de resultaten wordt gerapporteerd in het 6 maandelijks onderhoudsrapport.
- Indien uit de hiervoor genoemde controles blijkt dat de pH-waarde niet constant is wordt er actie ondernomen om de installatie te optimaliseren of te automatiseren. Indien nodig wordt een automatische pH-regeling geïnstalleerd, waarmee zuur of base aan het waswater wordt toegevoegd als uit de gemeten pH-waarde blijkt dat dit nodig is om de pH constant te houden.
- Zes maanden na ingebruikname van de stallen dient de inrichtingshouder de resultaten van een ammoniakverwijderingsrendementsmeting van het luchtwassysteem te overleggen. Deze meting dient ieder jaar te worden herhaald.

Overigens bevatten bovenvermelde voorschriften veelal verplichtingen of voorzieningen die gebruikelijk zijn bij toepassing van luchtwassers. Het opnemen van deze voorwaarden heeft vooral tot doel om het bevoegd gezag meer instrumenten bij controle en handhaving te geven.

Bij de aanbevelingen wordt aangegeven dat het continu meten van ammoniakconcentraties met sensoren eveneens kan bijdragen aan een betere werking van een luchtwasser. Hoewel de ontwikkelingen op dit gebied de afgelopen jaren snel zijn gegaan, is het nu nog te vroeg om sensoren in te zetten voor controle of een stalsysteem de vereiste emissiereductie haalt. Ook ontbreekt nog een beoordelings- en toetsingskader. Daarom is in bovenstaande voorschriften de periodieke rendementsmeting voorgeschreven.

Er wordt verzocht om de bovengenoemde voorschriften op te nemen in het besluit behorend bij de aanvraag omgevingsvergunning. Door het opnemen van deze voorschriften kan een goede werking van het luchtwassysteem gewaarborgd worden.